

BLADET

Med det vassaste skvallret från klubb 748

Sanning

Vad är sanning?

I dessa tider... ..när jag skriver så känns det som att jag är så gammal. Men, som sagt; i dessa tider när sanningar alltmer ifrågasätts och dessutom har förmågan att bli både fler, falska och alternativa har jag funderat lite extra kring dessa.

Att en röd penna är röd är ju oomtvistligt – eller är det? Faktum är att en person som inte är färgblind kan tjatas till att tro att röd är grön och tvärtom. Ett experiment kring detta gjordes en gång på en grupp studenter.

Och om färger kan tolkas felaktigt (av icke färgblinda) vad kan då medvetet eller omedvetet förstås fel i mer komplexa frågor. Vad är frihet? (och vad kan någons frihet innebära i ofrihet för någon annan?) Vad är bra prestation? Lagom mycket semester? Vad är sjukdom?

Olika personer tycker givetvis olika i dessa frågor, men de ändras ju även över tid. Frihet för 200 år sedan var säkert annorlunda än vad som anses vara frihet idag. En som idag är en intelligent person med Autism ansågs troligen vara en "idiot" för 100 år sedan. Hur har synen på lagom prestation utvecklats de senaste 30 åren?

Sanningen är inte enkel, men ganska spännande, tänk på att det är enkelt att gå för långt i den om man inte närmar sig utmaningar och medmänniskor med ödmjukhet. Sanningen är föränderlig – en process som vi i klubb 748 dagligen kämpar för att den ska röra sig åt medlemmarnas bästa. Ibland lyckas vi – ibland inte, men vi nöjer oss aldrig med att den är stillastående där är den aldrig sann!

Första Maj

Från klubben förordar vi starkt medverkande på första maj i Stockholm.

Firande av första maj började när arbetare över världen började kräva åtta timmars arbetsdag. "Arbetarnas dag" som första maj ibland kallas ger möjlighet för oss som bär upp samhället genom vår flit att en gång per år synas – att vi finns och förtjänar rättvis kompensation för det vi gör. Låt oss inte missa den chansen. Följ med oss i bussen klockan 11 den första maj! (se separat anslag).

Nytt från styrelsen

Lönehöjning!

Just det, nu höjs lönen igen. Vi förhandlade fram att potten denna gång ska delas lika och den nya grundlönen blir nu 148,90 per timme.

Terminaldel

Nu har vi fått våra efterlängtrade lönespecifikationer. Som ni säkert märkt är terminaldelen verkligen nere på 6,80. Terminaldelen har inte legat så här lågt sedan 2013.

Nyanställningar

Goda nyheter är i alla fall att terminalen nu ska nyanställa. Fackets uttalade mål är att anställningar ska vara trygga och tillsvidare. Vi är glada över att vi tillsammans med arbetsgivaren förstått att detta är rätt beslut att ta!

Strict picking

Vi kämpar på med det nya sättet att plocka. Kaoset uteblev – eller gjorde det det? Siffror kan svara på mycket, men varje medarbetares synpunkt räknas! Berätta för oss vad du tycker! Blev det tyngre? Tar det längre tid? Blir säkerheten sämre? Vad har blivit bättre?

Lagar och konventioner till vårt försvar

Ja, så är det faktiskt. Vi arbetande människor har regler som utformats just för att skydda våra rättigheter till bl.a. rimlig lön, ledighet och en säker arbetsmiljö. Nu tar vi och tittar lite närmare på dessa!

FN's artiklar om de mänskliga rättigheterna

I dessa viktiga artiklar tas rätten till rimligt betalt för sitt arbete upp, men även rätten till semester, ledighet och vila samt givetvis rätten att bilda eller gå med i en fackförening.

De svenska lagarna

Vilar lyckligtvis till stor del på de mänskliga rättigheterna samt en historiskt sett mycket stark facklig och folklig tradition. Det finns en hel uppsjö olika lagar som ger oss arbetare rättigheter, men även skyldigheter. De viktigaste lagarna är:

- MBL (medbestämmandelagen) där den viktiga föreningsrätten tas upp, ingen har rätt att hindra någon från att gå med i en fackförening, inte heller "straffa" någon för detta genom sänkt lön, sämre arbetsuppgifter, muntliga kränkningar, hot eller annat. Andra viktiga delar av denna lag gäller arbetsgivarens skyldighet att informera eller förhandla med facket, arbetsgivaren leder och fördelar arbetet, men viktiga beslut som rör medlemmarna ska förhandlas om – det är lag på det. Två till delar av lagen är viktiga, dels delen som behandlar strejker, när får man och när får man inte strejka samt den oerhört viktiga delen som handlar om kollektivavtal – mer om kollektivavtal längre ner.
- LAS (Lagen om anställningsskydd) behandlar arbetares rätt till sin anställning, hur länge man är provanställd, vad som gäller för vikarier, när man får säga upp folk och vilka som måste sägas upp först vid ett varsel. I denna lag behandlas de s.k. turordningsreglerna som man ofta pratar om, men lagen är betydligt större än så och rör allt ifrån tillfälliga anställningar till hur lång en provanställning får vara.
- Arbetsmiljölagen är precis vad den låter som, lagen som reglerar hur arbetsmiljön ska vara, men den specificerar även skyddsombudens roll, rättigheter och skyldigheter. Denna lag är mycket omfattande och stöds även av ett antal *föreskrifter* som reglerar bl.a. särskilt farliga jobb, kemikalier och förstås... ..truckar!
- Sedan finns det en massa andra betydligt mindre lagar, dessa reglerar främst när man har rätt att vara ledig och vad man ska få för ersättning när man är det.

Kollektivavtal

Utöver vad som sägs i lagarna så finns det mycket annat som måste kommas överens om mellan arbetsgivare och fackförening, detta gör man i *kollektivavtalet*. Kollektivavtalet är en liten skrift där det står vad man kommit överens om i ett antal frågor, t.ex. lönen, hur mycket man ska få i OB, regler för inhyrd arbetskraft, mellan vilka tider man ska få jobba och mycket annat. Intressant är att ett kollektivavtal ibland gäller över lagen. I semesterlagen står det t.ex. att man ska ha minst 5 veckors semester, MEN om arbetsgivare och fackförening kommer överens om 6 veckors semester så är det 6 veckor som gäller.

Det finns många olika kollektivavtal och det finns vanligen ett för varje arbetstyp, t.ex. chaufför, städare, förskollärare och förstås... ..lagerarbetare!

När kollektivavtalen skrivs gäller de alltid bara en begränsad tid, vanligen 2 år.

Lokala kollektivavtal

Som tillägg till de vanliga kollektivavtalen kan större arbetsplatser även ha lokala avtal som rör olika saker (främst löner, ledighet, säkerhet och arbetstider). Till exempel har vi ett lokalt avtal hos oss ute i Bro som rör ackord, terminaldel, arbetstider på kvällen och en del andra saker.

Slutsats

Deklarationerna om de mänskliga rättigheterna innebär inga reella skyldigheter förutom de moraliska (varför ett antal länder tyvärr skiter högaktningfullt i dem).

Lagarna då? På en del ställen är de glasklara, men många gånger också väldigt svårtolkade (anledningen till att advokat är ett svårt jobb som kräver mycket utbildning). Vad är t.ex. skillnaden mellan en betydande och en mindre förändring på arbetsplatsen? Lagar ändras dessutom med jämna mellanrum, ibland kommer de till eller försvinner också. Detta område är viktigt för facklig opinion. Vissa beslutsfattare och jurister vill ändra dem till arbetstagarnas fördel, vissa till arbetsgivarnas fördel. Här vill vi understryka att lagarna i Sverige stiftas demokratiskt, vi har alla möjlighet att påverka! Hur detta sker förklaras i delen frågor och svar i detta nummer.

Kollektivavtalen skrivs (precis som lagarna) för att de ska vara lätta att förstå, men likväl här så kan de tolkas på olika sätt. Just dessa tolkningar av kollektivavtalen är bland de viktigaste saker en lokal fackklubb gör. Vi ska ju se till att kollektivavtalen främjar medlemmarnas bästa – inte arbetsgivarens.

Både artiklar om de mänskliga rättigheterna, relevanta lagtexter och kollektivavtal finns på fackklubben, vill du som medlem titta på dessa är du välkommen in. Vill ni ha hjälp att förstå dem så finns vi i styrelsen till förfogande i mån av tid.

Fråga klubb 748

Det verkar som om klubben alltid bråkar om småsaker; några procent hit eller dit, varför ödslar ni tid på det?

Frågan är bra och svaret är att stora, viktiga saker aldrig kommer direkt. För hundra år sedan hade man knappt semester alls, idag har vi 5 veckor betald semester. Denna ändring kom inte till över en natt, man började med några dagar obetalt för att sedan fortsätta arbeta för att få bättre villkor. För 15 år sedan var timlönen på terminalen under hundra kronor, idag är den 148,90 Vi har alltid bråkat om ett par kronors löneökning per år. Precis som sanningen så måste våra villkor ständigt arbetas med för att bli bättre i små steg – annars blir de till slut sämre!

Hur stiftas de lagar som bestämmer våra rättigheter?

En vanlig privatperson kan tyvärr inte själv föreslå en lag, de som kan det är regeringen, en riksdagsledamot eller EU. MEN däremot har man all rätt i världen att skriva en motion till en lag (ensam eller i grupp) och skicka denna till lämplig riksdagsledamot och be denne lämna in den. Efter att ett lagförslag har lämnats in så undersöker man om det är ett vettigt förslag, först får en utredare ta reda på om det hela verkar vettigt, sedan skickas lagförslaget ut på remiss där kan organisationer, företag eller privatpersoner säga vad de tycker om lagförslaget. Efter att ha läst vad folk tycker om lagen så går lagen (eller lagändringen) igenom av lagrådet för att se till att lagen inte bryter mot en annan lag. Slutligen bestämmer riksdagen om lagen ska gå igenom eller inte. Kort sagt: Nya lagar eller lagändringar föreslås av oss själva eller av de politiker som vi väljer, lagkunniga experter, men även oss själva kan titta på lagförslagen och säga vad vi tycker. Därefter bestämmer de politiker som vi har valt till riksdagen om lagen ska gå igenom. Var och en av oss har möjlighet att påverka både politik och lagar – den möjligheten ska vi använda och försvara!

Mycket på en gång? Lagar, politik och fackföreningar och hur de hänger ihop är inte lätta saker, men mycket bra att kunna. Vad är Riksdag? Regering? Motion? Kom in till oss på fackkontoret med eventuella frågor. Vi kan också tipsa om bra böcker att läsa om man vill lära sig mera – kunskap är makt!

Tillbakablicken

Fackföreningsrörelsens historia – både i Sverige och utlandet är en spännande del av vårt arv väl värt att nämnas, därför ska vi i detta nummer ha en liten tillbakablick. Tillbakablicken kommer tillbaka med mer historia i kommande nummer av Bladet.

Facket och nykterhetsrörelsen

På många ställen i världen har facklig verksamhet präglats av – och präglas fortfarande av just kamp, kamp som i en del olyckliga fall övergår till rent våld. I Sverige har vi lyckligtvis med några få tragiska undantag – sluppit detta. De tragiska undantagen (bl.a. skotten i Ådalen) tar jag upp i ett annat nummer. Här vill jag istället peka på en viktig faktor till att den svenska fackföreningsrörelsen varit så framgångsrik och vad vi kan lära oss av detta.

När de första fackföreningarna i Sverige blev till så fanns egentligen inga lagar som skyddade arbetare och arbetsgivarna hade en enorm makt. Arbetare som ville organisera sig stötte givetvis på ett enormt motstånd. Nykterhetsrörelsen IOGT-NTO fanns dock redan och det blev på något sätt naturligt att de små, nystartade fackföreningarna samarbetade med dem – om inte annat delade lokaler för att ha möten.

I början av 1900-talet led väldigt många människor av svåra alkoholproblem, detta påverkade både familjer och produktivitet. När folk började göra motstånd mot alkoholen tog man det första viktiga steget mot att ta kontroll över sina liv.

Man skulle kunna säga att där och då såddes frön till ett nytt tankesätt där man inte längre accepterade att kropp och själ var i alkoholens våld, de arbetade timmarna i arbetsgivarens våld och ekonomin i den lokale handlarens våld.

När arbetarna blev nyktrare så blev det givetvis mycket lättare att ta initiativet till att organisera sig. Arbetare såg det som en hederssak att komma nyktra, hela och rena till jobbet. Detta såg arbetsgivarna som något positivt. Allt för sent förstod de att organiserade och nyktra arbetare med självförtroende var betydligt bättre på att kräva högre löner... 😊

Utöver nykterhet och organisering på arbetsplatsen så satsade man även hårt på att utbilda medlemmarna och många fackföreningar hade egna bibliotek.

Det var en spännande tid som gjorde mycket för att vi ska kunna skörda frukterna av välstånd idag. I det ganska sköna liv vi lever – glöm inte att behålla kontrollen över det. Lämna inte över det till alkohol, droger, spelmissbruk, okunnighet eller allmänt jobbiga människor – kämpa emot! Blir kampen för svår så finns vi för er på klubben!

Boktipset

Snart drar vi iväg och fiskar därför blir det i detta nummer en riktig fiskarhistoria:

Den gamle och havet av Ernest Hemingway

Jag brukar hålla mig lugn när jag skriver, men inför att recensera en av de största titlarna någonsin som säkert blivit recenserad över 10.000 gånger innan denna recension känner jag mig faktiskt lite nervös – ha förståelse om språket blir lite stelt.

Vilken makt har vi egentligen över naturen och vilken makt har naturen över oss? Denna fråga kastar sig Hemingway över när han låter en gammal fiskargubbe tampas med en extremt stor firre under ett par dygn utan mat och vatten.

I denna bok, liksom samtliga böcker av Hemingway så är papperet strikt befriat från filosofiska resonemang liksom en massa påhittade floskler om hur någon känner sig. Vem är värdig att beskriva hur en gammal man känner sig när fiskelinan skär in i hans fingrar, solen och värmen torterar honom och han måste slicka i sig dagdroppar från båtskrovet för att inte törsta ihjäl...? Jag menar, tänk själv för i h*****e!

Detta är som sagt en riktig klassiker, en sådan man med gott samvete kan sätta sig med i mysfåtöljen ackompanjerad av ett litet glas single malt. Samtidigt är språket enkelt och man kan ganska enkelt förstå vad som står på sidorna, hur invecklad den blir kan man alltså bestämma själv, antingen blir det en välskrivna fiskehistoria eller så kan man förstå någon slags symbolik på minst 1000 olika sätt.

Boken finns att köpa med lite varierande tillgång på Internet för drygt 150 kronor, men då får man en inbunden bok som såväl står bra i bokhyllan som ligger bra på sängbordet.

Sista sidan

Den stora lögnen

Jag lovade blickar både utåt, framåt och bakåt. Jag hann inte med dem alla, jag hoppas innerligt att ni kunnat hålla tillgodo med tillbakablicken! Jag ljög, jag lovade mer än vad jag kunde hålla, jag lovar bot och bättring, men kommer troligtvis inte att hålla detta heller – vaddå? Jag är människa eller hur? 😊

Engelsk frukost

Konservativa politiker ligger oss vanligtvis mindre varmt om hjärtat, men just nu tycker vi faktiskt lite synd om Theresa May trots allt, vi tröstar henne med enkel instruktion på hur man gör engelsk frukost:

Mangla ner lite ägg i en stekpanna, blanda runt dem duktigt med stekspaden – de får INTE stelna. Blanda äggen med rejält mycket svartpeppar, parmesanost och grädde. Lägg sedan äggvröran på något varmt ställe.

Nu kan du steka bacon eller någon korv du tycker om, lammkorv är t.ex. grymt gott och lite lyxigt. Medan du steker köttet håller du en burk vita bönor i tomatsås i en kastrull för uppvärmning. Burkens innehåll är på tok för mesigt saltat, salta efter behag – gärna örtsalt.

Medan köttet steks och börnorna blir varma lägger du ett par skivor formbröd i brödrosten och tar fram ett paket kylskåpskall grapefruktjuice.

God save the queen!